

Barnets introduktion till förskolan

- ur lärar- och vårdnadshavarperspektiv

Erika Bergqvist
Marie-Louise Thorild Atsaidis

Examensarbete
på grundnivå i lärarutbildningen

VT 2011

Handledare: Anette Eriksson

Examinator: Gunilla Granath

Akademien för utbildning, kultur och
kommunikation

Examensarbete på grundnivå
15 högskolepoäng

SAMMANFATTNING

Erika Bergqvist

Marie-Louise Thorild Atsaidis

Barnets introduktion till förskolan

- ur lärar- och vårdnadshavarperspektiv

Årtal: 2011

Antal sidor: 27

Syftet med studien är att synliggöra hur små barns introduktion till förskolan kan genomföras av lärare, samt undersöka hur vårdnadshavare uppfattar det egna barnets introduktion. Studien bygger på intervjuer med fem lärare/förskollärare som arbetar inom förskolan samt en enkätundersökning med sexton vårdnadshavare. Resultatet av intervjuerna och enkäterna visade att begrepp som ofta återkom var samverkan, samarbete. Både lärare och vårdnadshavare poängterade att kommunikation, förtroende och tillit är grunden till en bra och fungerande samverkan mellan hemmet och förskolan, detta för att alltid ha barnets bästa i främsta rummet.

Slutsatser av denna studie visar att i stort sätt samtliga vårdnadshavare var nöjda eller mycket nöjda med deras barns introduktion på förskolan och lärarnas bemötande och deras professionella insats. Något som även framkom utifrån de intervjuer som genomfördes med lärare/förskollärare var en 3dagars-introduktionsmetod.

Nyckelord: Förskola, introduktion, samverkan, kommunikation

Förord

Tack alla lärare/förskollärare och vårdnadshavare för att ni ställt upp och tagit er tid för våra intervjuer. Utan er hade denna studie inte varit möjlig att genomföra.

Ett stort tack vill vi även rikta till vår handledare Anette Eriksson för sitt stöd och för sina tips och råd till oss under skrivprocessens gång.

Sist men inte minst vill vi också tacka våra familjer som uppmuntrat och stöttat oss under denna tid.

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	1
	Syfte.....	1
	Forskningsfrågor.....	1
	Begreppsdefinitioner.....	2
2.	Litteraturgenomgång	
	Historik	3
	Senare forskning.....	3
	Hemmet och förskolan.....	3
	Samarbete och samverkan.....	4
	Barnets trygghet.....	5
	Introduktionens upplägg.....	6
	Vårdnadshavarnas inflytande och delaktighet.....	8
	Övergång hem och förskola.....	8
	Lärarens förhållningssätt.....	8
	Den övriga barngruppen.....	9
	Sammanfattning.....	10
3.	Metod och genomförande.....	11
	Datainsamlingsmetoder.....	11
	Urval.....	11
	Enkäter.....	11
	Semistrukturerade intervjuer.....	12
	Genomförande av intervjuer och enkäter.....	12
	Databearbetning och analysmetoder.....	12
	Reliabilitet och validitet.....	13
	Etiska ställningstaganden.....	13
4.	Resultat.....	14
	Resultatpresentation - Samverkan ur ett lärarperspektiv.....	14
	Resultatpresentation - Samverkan ur vårdnadshavarnas perspektiv... ..	19
5.	Resultatanalys och Diskussion.....	22
	Metoddiskussion.....	22
	Resultatanalys och resultatdiskussion.....	22
	Slutsatser.....	26
	Nya forskningsfrågor och pedagogisk relevans.....	26

Bilaga 1. Intervjuunderlag, lärare/förskollärare

Bilaga 2. Intervjuunderlag, vårdnadshavare

Bilaga 3. Missivbrev

1. Inledning

De flesta barn i Sverige går idag på förskolan då merparten av deras föräldrar förvärvsarbetar i allt större utsträckning. Enligt Skolverket (2010) är det 82 procent av alla barn i åldersgruppen 1-5 år som är inskrivna i kommunal eller privat förskola.

Vi valde att genomföra denna studie då ämnet är intressant, viktigt och relevant för oss som blivande lärare. Genom denna studie vill vi få en inblick och ökad kunskap och förståelse för introduktionens betydelse och genomförande.

För att övergången mellan hem och förskola ska bli så bra och trygg som möjligt för barnet och dess vårdnadshavare menar Arnesson Eriksson (2010) att lärarens förhållningssätt under inskolningen är av avgörande betydelse. Det är lärarens ansvar att inskolningen lägger en så god grund till samverkan mellan hemmet och förskolan som möjligt, men även för framtiden. Denna övergång benämner Läroplan för förskolan, Lpfö98 (Utbildningsdepartementet 2006) för introduktion. I vardagspråk kallas detta oftast för inskolning. En av de deltagande vårdnadshavarna i studien uttryckte att:

*"Att lämna ifrån mig det bästa jag har var väldigt känslomässigt jobbigt, därför kändes det jätteskönt att vi blev så bra omhändertagna av förskolans personal."
(Johan, vårdnadshavare)*

Ylvén och Wilder (2009) samt Khilbom (2003) menar att en väl fungerande kommunikation och samverkan mellan vårdnadshavare och förskolans lärare är väsentlig för barnets trygghet på förskolan, samt för dess fortsatta utveckling och lärande. Detta menar författarna även inger trygghet för vårdnadshavarna. I förskolans läroplan, Lpfö98 (Utbildningsdepartementet 2006), framkommer att förskolans personal har ansvaret för att vårdnadshavare tillsammans med sitt barn får en så god och trygg introduktion i förskolan som möjligt. En av lärarna i förskolan som deltog i studien belyser introduktionens betydelse för vårdnadshavare genom att uttrycka:

*"För mig som pedagog är det viktigt att ha i åtanke hur stor betydelse barnets första tid på förskolan påverkar fortsättningen, både för barnet men även för föräldrarna."
(Eva, lärare i förskolan)*

Genom att undersöka introduktionen i förskolan ur både ett vårdnadshavarperspektiv och ur ett förskollärarperspektiv kan denna studie ge ökad förståelse för och en inblick i övergången mellan hemmet och förskolan.

Syfte

Syftet med studien är att synliggöra hur små barns introduktion till förskolan kan genomföras av lärare/förskollärare samt undersöka hur vårdnadshavare uppfattar det egna barnets introduktion.

Forskningsfrågor

- 1) Hur arbetar lärare/förskollärare med introduktion av barn i förskolan?
- 2) Hur uppfattar barnets vårdnadshavare att introduktionen på förskolan har fungerat?

Begreppsdefinition

Introduktion

Begreppet introduktion handlar om ett barns övergång mellan hemmet och förskolan. Denna övergång benämns ibland som invänjning eller inskolning. Introduktion som begrepp användas i senare forskning och i gällande styrdokument, så även i denna studie.

Introduktionssamtal/Inskolningssamtal

Vårdnadshavare och barn bjuds in till en första träff på förskolan med ansvarig lärare. Denna informationsträff pågår cirka trettio minuter till en timme och sker ungefär en vecka innan introduktionens start.

Traditionell introduktionsmetod

Oftast 2-veckors introduktion med varierande antal timmar per dag på förskolan. Denna metod kan även pågå under kortare eller längre tid än 2 veckor.

3dagars-introduktionsmetod

Introduktion på heltid under 3 dagar.

Uppföljningssamtal

Ett samtal mellan lärare och vårdnadshavare som sker någon gång under pågående introduktion.

Vårdnadshavare

Kan vara barnets föräldrar eller annan person som har vårdnaden om barnet. Deras namn i studiens citat är fiktiva och går inte att koppla till en enskild person.

Respondent

Den lärare/förskollärare som intervjuats inför denna studie. Deras namn i studiens citat är fiktiva och går inte att koppla till en enskild person.

2. Litteraturgenomgång

Historik

Hedin (1987) skriver att det var först på 1970-talet som en stor del av de yngsta barnen började lämnas på förskola och i dagligt tal sade man att barnen vandes in på daghem. Många av dessa barn var inte ens ett år fyllda när de började sin invänjningstid på daghemmet. Det var föräldern som ansvarade för invänjningen och lärde personalen hur de skulle ta hand om barnet och ersätta föräldern. Det var helt och hållet vårdnadshavarna och barnet som bestämde takten och längden på invänjningen. Förskolepersonalen hade en avvaktande roll och den övriga barngruppen sågs inte som en tillgång utan mer som ett störande moment. Vid denna tid var förskolans roll mer att se till vårdnadshavarnas behov. Niss (1987) skriver om gruppinvänjning, en metod som förskolorna började använda under 1980-talet. Denna metod byggde på att flera barn och föräldrar skolades in samtidigt på förskolan. De som förespråkade denna metod menade att barnen och vårdnadshavarna kunde ta stöd av varandra vilket underlättade introduktionsprocessen. Gruppintroduktion som metod används även idag på många förskolor när det är många barn samtidigt som ska skolas in, till exempel på sensommaren. Michélsen (2005) menar att det var först på 1980-talet som synen av det kompetenta barnet började framträda och barnets behov skulle tillgodoses genom en individ- och pedagogisk anpassad verksamhet. Tidigare hade daghemmets verksamhet mest bestått av omsorg av barnen samt att se till vårdnadshavarnas behov. Socialdepartementet hade tidigare haft ansvaret för Sveriges barnomsorg. År 1996 togs det över av Utbildningsdepartementet och år 1998 fick förskolan en egen läroplan vilken i grunden förändrade synen på förskolan, dess verksamhet och uppdrag. Michélsen skriver att de allra flesta småbarnsföräldrar i dagens Sverige delar fostran och omsorgen av sina barn med förskolans lärare.

Senare forskning

Franke (2008) skriver att år 2006 gick 43 % av alla ettåringar i Sverige på förskola och att dessa barn tillbringade större delen av dagen tillsammans förskolans lärare och barn. Förskolan ses idag som en rättighet även för yngre barn och verksamheten är uppbyggd utifrån Lpfö98 (Utbildningsdepartementet 2006) som beskriver dess aktiviteter som utvecklande och positiva även för de allra yngsta barnen. Förskolan idag är främst till för barnets skull men ska även fungera som ett komplement till hemmet. Förskolan ska vara en plats där barnet känner trygghet och utvecklar sin identitet. Detta ska vara en plats där barnet utvecklas och lär sig utifrån sina egna förutsättningar, tillsammans med lärare på förskolan och genom gruppens sociala interaktion. Ett utarbetat pedagogiskt förhållningssätt förespråkas i olika styrdokument och framhålls när det gäller att säkerställa förskolans kvalitet. Fokus läggs på att alla barn är lärande unika individer. Småbarnsavdelningarnas verksamheter beskrivs som barnets första steg in i skolans utbildningssystem för barn och ungdomar (Skolverket 2005).

Hemmet och förskolan

Niss och Söderström (1996) menar att relationen barn/vårdnadshavare är unik. De flesta vårdnadshavare ger uttryck för att barnet är det absolut viktigaste de har samt att barnet mår bra och har det bra. Lindahl (1998) skriver att läraren bör vara medveten om att många vårdnadshavare känner en oro och olust över att för första gången lämna över sitt barn till andra vuxna i en förskolemiljö. Många föräldrar uppger att det ibland kan vara svårt att lämna sitt barn till andra vuxna som kanske inte har samma åsikter och värderingar som de själva. Andra menar att det kan vara stimulerande som förälder att genom samarbete dela på ansvaret för sitt barns välbefinnande och utveckling.

Nilsson Teveborg, Nilsson och Polzer (1996) skriver att introduktionen på förskolan är till för att barnet ska vänja sig vid alla nya personer och allt annat som är nytt. Många barn uppskattar invanda levnadsmönster och att det helst inte ska ske för stora förändringar. Att börja förskolan blir därmed en stor händelse för de flesta barn där också dess rutiner förändras. För barnet är det som att åka mellan två världar, hemmet och förskolan. Det är ofta med blandade känslor som barnet lär känna nya människor och nya miljöer, det kan upplevas skrämmande men samtidigt väldigt lockande. Introduktionen på förskolan är till för att barnet successivt ska vänjas in i allt det nya, bygga upp en trygghet och förtroende till lärarna samt att barnet ska uppleva det positivt och roligt att komma till förskolan. Dessutom ska relationen mellan lärarna och barnet ha hunnit bli så hållbar att lärarna kan fungera som barnets stöd när föräldern inte längre är med på förskolan. Introduktionen är även viktig för vårdnadshavarna. Författarna menar att introduktionen på förskolan inte bara gäller barnet det gäller lika mycket introduktionen av vårdnadshavaren. Detta gäller framför allt om det är det första barnet. Rutiner, miljön och verksamheten är ofta oskrivna blad och en helt nya värld för dessa föräldrar. Författarna menar att det som föräldern upplever och ser under introduktionen är avgörande för dess syn på förskolan och lärarna. Introduktionstiden är ofta den första kontakten som föräldern har med förskolan och det är därmed viktigt att denna tid blir så bra som möjligt för barnet men även minst lika viktig för föräldern. Föräldrarnas kroppsspråk, attityd och inställning avspeglas på barnet. Om vårdnadshavaren ser trygg och nöjd ut och känner förtroende till lärarna skapas trygga barn som tycker om att vara på förskolan och snabbare börjar samverka med de andra vuxna och barnen på förskolan.

Samarbete och Samverkan

Pramling Samuelsson och Sheridan (2006) påtalar vikten av att vårdnadshavarna känner sig välkomna på förskolan och att de har en daglig bra kontakt med sitt barns lärare med vilken de kan diskutera och samtal om sitt barn. Detta ökar förtroendet och även möjligheten till en fortsatt bra kontakt och samverkan inför framtiden och sitt barns fortsatta tid på förskolan. De påpekar att om introduktionen och den första tiden på förskolan blir bra för både barnet och vårdnadshavarna har detta positiv påverkan på den fortsatta samverkan mellan vårdnadshavarna och förskolans personal. Detta är betydelsefullt då personalen och vårdnadshavarna kommer att samarbeta för barnets bästa under lång tid framöver. Gars (2006) beskriver hur vårdnadshavare och förskollärare ska försöka hitta sina roller i det samarbetet och samverkan kring barnet som uppstår i mötet dem emellan. Hon menar att samverkan mellan hem och förskola inte är två skilda saker utan att de går in i varandra. Det är viktigt menar hon att se till de olika erfarenheter och perspektiv föräldrar och förskollärare har med sig sen tidigare och använda sig av dessa på ett positivt och konstruktivt sätt i samverkan kring barnets bästa. Steinberg (2008) påpekar vikten av att läraren är en professionell samtalspartner i relationen och mötet med vårdnadshavarna. Genom att skapa en god relation till vårdnadshavarna som Steinberg menar handlar om tillit och att båda parter alltid har barnets bästa för ögonen utvecklas samverkan och samarbete för framtiden. För att skapa denna relation bör läraren vara lyhörd för vårdnadshavarnas tankar och funderingar samt visa respekt för deras åsikter och eventuella oro. I denna relation är det viktigt att läraren är pålitlig, ambitiös och trovärdig i sin yrkesroll och kan förmedla en känsla av stöd, uppmuntran och empati.

Erixon, Lindgren och Torro (2007) skriver att om lärarna kontinuerligt samtalar med vårdnadshavarna om hur verksamheten kan anpassas på bästa sätt utifrån barnets behov och intressen lägger detta ofta en bra grund till kommunikation och samverkan. Det är lärarens ansvar att detta ska fortskrida under hela barnets tid på förskolan vilket ställer krav på engagemang, lyhördhet, flexibilitet och intuition.

Arnesson Eriksson (2010) påpekar också att kontakten mellan lärarna och vårdnadshavarna påverkar hur väl introduktionen lyckas. Barnet känner väl om lärarna och vårdnadshavarna har en positiv kommunikation och samarbete. Om så är fallet blir också barnet tryggt och detta underlättar barnets vilja till att knyta an till lärarna. Att lärarna i ett tidigt skede får ta del av vårdnadshavarnas förväntningar på förskolan och dess verksamhet är också av vikt. Detta är bra att diskutera och att vårdnadshavarna kan få svar på många av sina frågor och funderingar. Att kommunicera kring detta under introduktionen lägger också grunden till ett fortsatt och djupare samarbete som också kan förebygga missförstånd längre fram.

Ylvén och Wilder (2009) skriver att det är i de dagliga kontakterna mellan lärare och vårdnadshavare som samverkan utvecklas. För många barn från ett års ålder och upp till förskoleklass är förskolan och hemmet de platser där barnen huvudsakligen vistas. För att denna tid på förskolan ska lägga en god grund för barnets lärande och utveckling är en fungerande samverkan mellan vårdnadshavarnas och förskolans lärare av stor vikt. Redan när barnet skolas in på förskolan sker viktigt informationsbyte mellan förskolan och hemmet. Denna information handlar oftast om förskolans mål, innehåll, verksamhet, rutiner och om barnets specifika behov. Detta informationsutbyte kommer att fortsätta under de år som barnet vistas i förskolan, till exempel vid utvecklingsamtal, föräldramöten samt vid hämtning och lämning av barnet. Under introduktionen är det viktigt att kommunikationen mellan förskolans personal och vårdnadshavarna bygger på en tillitsfull relation där alla inblandade respekterar varandra som individer, varandras kunnande och kompetensområden. Under dessa så viktiga veckor kan grunden läggas till en god kommunikation och samverkan mellan hemmet och förskolans lärare och verksamhet som bygger på förtroende och tillit. De menar att bemötandet under introduktionen är helt avgörande för hur samverkan kommer att fungera under barnets tid på förskolan. Att som lärare bemöta barnet och familjen så att de känner sig sedda och respekterade på ett genuint och ärligt sätt är av stor vikt. Att visa på det positiva i barnets utveckling och att möta upp barnet och föräldern vid lämning och hämtning anser de ha stor betydelse då kommunikationen och samverkan då dagligen kan upprätthållas och fördjupas.

Barnets trygghet

Ylvén och Wilder (2009) och Niss (1987) menar att föräldrarnas närvaro på förskolan under introduktionen ofta ger barnet den trygghet som behövs för att barnet på egen hand ska börja bekanta sig med förskolemiljön, de andra barnen och lärarna. Erixon, Lindgren och Torro (2007) påpekar att om läraren använder sig mycket av ögonkontakt och leenden samt visar sig genuint intresserad av det nya barnet vinnas ofta förtroende. Precis när barnet har börjat på förskolan och ännu inte har hunnit skapa goda relationer är det av stor vikt att lärarna är lyhörda och lär sig läsa av barnet på dess kroppsspråk då det kanske inte verbalt kan uttrycka vad det vill. Lärarna ska alltid respektera barnets integritet därför kan det vara en balansgång hur läraren kan och bör närma sig barnet. Vårdnadshavarna har också här en viktig roll genom att kunna visa på vad barnet ger uttryck för. Barnets trygghet på förskolan grundas i relationen till lärarna. Barn behöver vara trygga i sin miljö och känna förtroende till lärarna för att utvecklas till självständiga individer. Förskolans fysiska miljö kan vara hur välplanerad och genomtänkt som helst men detta räcker inte för att barnet ska känna sig tryggt om inte tilliten finns till lärarna samt att samverkan mellan lärarna och hemmet fungerar.

Bowlby (2010) samt Broberg, Falk, Mothander Risholm & Hindberg (2007), skriver att om det lilla barnet ska känna sig tryggt i att utforska världen runt omkring sig bör vårdnadshavaren finnas som en trygg bas under introduktionen för barnet att återkomma till under sin nyfikenhet. Författarna menar att det oftast är

vårdnadshavaren som står för barnets grundtrygghet och är den viktigaste person för barnet även under dess fortsatta utveckling. Långberg och Söderlind (2007) menar att läraren aldrig ska ta över föräldrarollen utan att finnas där som stöd till både barnet och föräldern. Detta gäller under hela barnets uppväxt men i synnerhet under barnets första levnadsår och det är oftast då som barnet skolas in på förskolan. Abrahamsen (1999) påpekar dock vikten av att lärarna är medveten om att det är de som är barnets fasta punkt under dess tillvaro på förskolan när inte vårdnadshavaren finns där. Utifrån denna fasta punkt ska lärarna ge barnet trygghet och möjlighet till att söka sig vidare mot nya utmaningar.

Introduktionens upplägg

Arnesson Eriksson (2010) påpekar att det inte står något i förskolans läroplan, Lpfö98 (Utbildningsdepartementet, 2006) om hur en introduktion bör gå till. Författaren menar att det handlar om lärarens förhållningssätt samt vilka förutsättningar som skapas före, under och efter introduktionen. Det är varje förskolas uppgift med hjälp av erfarenhet, fingertoppskänsla, dokumentation samt utvärderingar prova sig fram vad för slags introduktion som förskolan ska använda sig av, menar de. Arnesson Eriksson menar att introduktionerna bör utformas individuellt utifrån varje barn och familj. I god tid före introduktionen bör läraren och familjen ha kontakt med varandra då familjen får berätta om sina förväntningar och önskemål. Denna kontakt bör ske på förskolan och med den lärare som kommer att ansvara för introduktionen. Detta ger vårdnadshavarna möjlighet att samtala med barnet om förskolan, vad de sett och om personerna som de mött. Att ha något konkret att prata om är ofta betydelsefullt och genom att samtala med barnet på ett positivt sätt om förskolan förbereds barnet på ett bra sätt. Författaren menar att det aldrig går att förutsäga exakt hur lång introduktionen bör vara eller hur långa dagarna bör vara. Det är alltid barnets behov som är det primära. Ett preliminärt schema bör dock vårdnadshavarna få för att kunna planera denna tid vilket skapar trygghet.

Pramling (1993) och Hårsman (1994) förespråkar en successiv och mjuk introduktion så barnet hinner vänja sig vid förskolan och att vara ifrån sina föräldrar. Khilbom (2003) och Ylvén och Wilder (2009) skriver att introduktionen bör ske utifrån en metod där tiden på förskolan ökar successivt och där föräldern är med till en början för att sedan lämna barnet mer och mer. Detta för att barnet ska få och känna trygghet på förskolan. Pramling (1993) förordar dessutom individuellt upplagda introduktioner för barnet och vårdnadshavaren. Barnen har med sig olika erfarenheter, olika sociokulturella bakgrunder, som lärare är det därför viktigt att vara lyhörd utifrån den enskilda individen och alltid anpassa såväl introduktionen som verksamheten utifrån detta. Pramling skriver att läraren bör ha intuition och vara lyhörd för vårdnadshavarnas situation då det ofta vid introduktionen är en känsloladdad händelse även för föräldern. Att skapa en god och trygg relation med vårdnadshavarna är därför av stor vikt då detta underlättar för vårdnadshavarna att vilja och våga lämna sitt barn på förskolan. Känner vårdnadshavarna en trygghet till lärarna på förskolan och verksamheten så smittar detta av sig även på barnet som också känner en tillit till förskolan och personalen.

Khilbom (2003) och Niss (1987) menar att barnet endast bör ha en kontaktperson som har huvudansvaret under introduktionen då det annars kan vara svårt för barnet att känna den trygghet som är så pass viktig för barnet vid denna övergång från hem till förskola. Denna person bör också träffa vårdnadshavarna och barnet på förskolan för ett så kallat introduktionssamtal före introduktionens start. Detta för att läraren i ett tidigt skede ska få ta del av den livssituation som barnet befinner sig i samt vad barnet har med sig för erfarenheter, kunskaper och dylikt sedan tidigare. Under detta samtal delges även föräldern hur introduktionen i stora drag är tänkt att genomföras

då författarens erfarenhet är att första gången som föräldern är med om en introduktion känns det bra att veta hur introduktionen i stora drag är upplagd. Dock ska det finnas utrymme för oförutsedda händelser och stunder då barnet och vårdnadshavaren bara får vara på förskolan för att i sin egen takt utforska sin nya omgivning och människorna. Niss påpekar att det inte från början ska vara exakt bestämt vilken dag som föräldern ska lämna barnet för första gången. Det upplevs ofta som ett misslyckande från både vårdnadshavaren och läraren om den sedan tidigare bestämda dagen inte fungerade. Låt det unika barnet med dess individuella behov vara det som styr. Visst händer det att barnet gråter eller protesterar även när vårdnadshavaren och läraren tycker att det är lämpligt att lämna för första gången men då är det viktigt att den erfarna läraren stödjer föräldern i detta. Niss menar att vid tre veckors introduktion finns just tiden till att stundvis ta det lugnt vilket alla inblandade behöver. Dessutom bör ett avslutade uppföljningssamtal genomföras för att gå igenom vad som har fungerat bra och eventuellt mindre bra och vårdnadshavaren och lärare kan arbeta vidare utifrån barnets bästa. Det är inte fel på lärarna, vårdnadshavaren eller barnet om introduktionen tar längre tid än vad som beräknats. Alla människor är unika individer med individuella behov och det går aldrig att exakt schemalägga allt som kommer att hända eller ske under introduktionen.

Niss (1987) beskriver även gruppintroduktioner då det är många barn och föräldrar samtidigt på avdelningen som ska skolas in. Under en gruppintroduktion är det viktigt enligt Niss att vårdnadshavarna vet vem som ansvarar för deras barns introduktion då det annars kan upplevas som att verksamheten är ostrukturerad och otrygg. Även en gruppintroduktion är till för att barn och personal ska få möjlighet att lära känna varandra och bygga upp en relation där barnet känner trygghet och tycker det är kul på förskolan.

Andersson (1994) skriver att övergången där hem och förskola möts är tiden vid lämning och hämtning i tamburen. Niss (1987) förespråkar så gott som alltid korta möten vid lämnande och hämtande av barnet och detta gäller framför allt den första tiden efter introduktionen. Barnet vill inte efter en dag på förskolan dela föräldern med någon annan. Barnet vill få föräldrarnas fulla uppmärksamhet. Barn visar dock detta på olika sätt. Vissa barn springer direkt fram till vårdnadshavaren när de kommer till förskolan medan andra barn springer därifrån men detta är bara olika sätt som barnet visar att det vill ha vårdnadshavaren för sig själv och att helt få vara i dess centrum utan andra vuxna eller barns närvaro. När förskolan har många barn som ska gå hem samtidigt brukar det fungera bäst om en lärare ägnar sig åt hämtningarna medan de andra lärarna tar hand om den övriga barngruppen. Många barn och främst de yngsta har inte klart för sig i vilken ordning de kommer att hämtas vilket kan göra dem ledsna och osäkra och då är det bra om lärarna inte befinner sig med dessa barn i direkt anslutning till tamburen utan går undan och gör något roligt så barnen får annat att tänka på. Detta förfarande menar Niss är speciellt viktigt under perioder då introduktion av nya barn pågår på avdelningen.

Khilbom (2003) skriver att introduceras på förskolan tar tid och en kontinuitet med fasta rutiner på förskolan är viktig för barnets trygghet vid introduktionen. Även Niss och Söderström (1996) och Hårsman (1994) menar att de yngsta barnen på förskolan ofta mår bra av fasta rutiner vilket till exempel kan vara vid lämnande och hämtande av barnet på förskolan. Detta bör ske på ungefär samma sätt gång efter gång och bör vara klart och tydligt. Barnet är då förberett och känner igen situationen och vet vad som kommer att ske. Att som vårdnadshavare smita från barnet kanske kan locka ibland men är det sämsta vårdnadshavaren kan göra. Det är lärarens ansvar att tillsammans med vårdnadshavarna komma fram till en bra lösning utifrån det specifika barnets bästa och stötta vårdnadshavaren i detta. Barnet behöver känna att

de vuxna vet och är överens om vad som är bäst i dessa stunder. Återigen blir det tydligt vikten av att föräldern och läraren har haft tid och möjlighet att enas om vissa rutiner som ska gälla för familjen. Detta är speciellt viktigt just i anslutning till introduktionen då barnet kanske inte känner sig helt tryggt i sin nya miljö och behöver mycket stöd från vuxna i dess omgivning.

Arnesson Eriksson (2010) anser att tid, kraft och stort engagemang bör läggas på väl utarbetade och förberedda introduktioner vilka ska lägga grunden till fungerande kontakter med vårdnadshavarna. Att som lärare ha ett syfte med det som dagligen utförs är av vikt för verksamhetens kvalitet och inte minst när det gäller introduktionerna. Lärarna bör reflektera och utvärdera i grupp eller enskilt vad som gick bra och mindre bra under en introduktion vilket ger bra underlag för att utveckla nästkommande introduktioner. Om så ska ske menar författaren att läraren bör vara lyhörd och genuint intresserad av det nya barnet och familjen. I sin tur leder detta oftast till en bra kommunikation och tillit vilket gör att både barn och föräldrar känner sig trygga med förskolans personal och verksamhet. Arnesson Eriksson skriver vidare att fungerar detta så anser de flesta föräldrar att barngruppen, lärarna och förskolans verksamhet tillsammans kan erbjuda barnet en social och utvecklande verksamhet, något som oftast inte i samma omfattning kan ges i hemmet.

Vårdnadshavarnas inflytande och delaktighet

Ivarson Jansson (2001) framhåller vikten av att vårdnadshavarna har möjlighet att påverka introduktionens upplägg. Ivarson Jansson skriver att redan i arbetsplan från år 1977 beskrivs vårdnadshavarnas möjlighet till delaktighet vilket var en förändring sedan tidigare då vårdnadshavarna var mer passiva och godtog förskolans verksamhet. I dag ska vårdnadshavarna ha inflytande och delaktighet i verksamheten kring sina barn vilket också gäller barnets introduktion. För att ha möjlighet till detta menar författarna att det är viktigt att personalen på förskolan ger vårdnadshavarna tydlig information om förskolans mål och syften. Ivarson Jansson (2001) skriver vidare om vikten av att visa varandra ömsesidig respekt vilket i detta fall innebär att ingen av parterna ska uppleva sig i underläge. En förutsättning för detta är att lärarna har kulturell och social kompetens samt intuition och flexibilitet i mötet med de olika familjerna. Författarna skriver att det är vårdnadshavarna som har det huvudsakliga ansvaret för barnets omsorg och uppfostran. Förskolans lärare ansvarar för att ge vårdnadshavarna kontinuerlig information om barnets utveckling, trivsel samt att skapa förutsättningar för vårdnadshavarna att vara delaktiga i förskolans verksamhet. Alla familjer är unika och det är förskolans uppgift att finna bästa möjliga förutsättningar för att samverka mellan barnets familj och förskolans personal ska ske så bra som möjligt för alla parter. Samverkan mellan hemmet och förskolan är en nödvändighet för att lära känna barnet och barnets behov som också förändras under de år som barnet är på förskolan.

Övergång hem och förskola

Ylvén och Wilder (2009) menar att barnets övergång mellan olika miljöer påverkar barnet på olika sätt. Om dessa övergångar fungerar finns bra förutsättningar för att barnets självbild stärks och att barnet utvecklar nya kompetenser. Framför allt när de yngre barnen byter mellan olika miljöer är förberedelserna kring övergången mellan till exempel hemmet och förskolan av stor vikt. Tiden då barnet skolas in på förskolan kan upplevas stressfull av både barnet och familjen. Familjens tidigare rutiner förändras, nya miljöer och möten med lärare är ofta nya upplevelser. För att barnets övergång ska bli så bra som möjligt är det viktigt att vårdnadshavarna i ett så tidigt skede som möjligt, helst innan själva inskolningen startar, får information och inblick i förskolans verksamhet. Detta ska presenteras på ett positivt och respektfullt sätt av lärarna. På detta sätt får vårdnadshavarna ett positivt intryck av förskolans verksamhet samt av lärarnas kunskap och profession. Detta i sin tur medför ofta att

familjen blir positivt inställd till förskolan och att de då samtalar med barnet på ett positivt sätt om personalen och verksamheten vilket gör att barnet blir bättre förberett inför den nya miljön samt känna glädje och positiv förväntan.

Lärarens förhållningssätt

Pape (2001) skriver om lärarens attityder och fördomar. Som lärare är det viktigt att vara öppen inför olika människor, livsstil och förutsättningar. Läraren ska inte lägga över sina värderingar, tankar och åsikter på föräldern då detta kanske inte alls stämmer överens med familjens värderingar. Att ha detta i åtanke under introduktionen är av stor vikt och att lärarna är professionella i sitt bemötande och inte är dömande gentemot vårdnadshavarna i sin föräldraroll. Det är annars lätt att läraren ger vårdnadshavarna dåligt samvete. Föräldrar har rätt att vara just föräldrar på sitt sätt så länge det inte har en negativ inverkan på barnet som exempelvis vid missbruk.

Ylvén och Wilder (2009) skriver att förskolans lärare bör vara medvetna om sina trosföreställningar samt kulturella attityder och hur dessa påverkar verksamheten och mötet med vårdnadshavarna. I många andra länder och kulturer är det inte lika vanligt med förskolor vilket kan göra att dessa föräldrar inte har erfarenhet från denna eller liknande verksamheter vilket i sin tur gör det svårare att förstå den svenska förskolans kultur, verksamhet och mål. För dessa föräldrar är det inte självklart att under introduktionen komma med frågor, funderingar, åsikter eller att ställa krav på förskolan då de inte har något att jämföra med. Ett av förskolans uppdrag är att stödja barnen i dess kulturella identitet. Genom att läraren på ett genuint sätt visar intresse för barnets och familjens kulturella bakgrund visas respekt intresse. Detta är ett viktigt förhållningssätt som ska framkomma både under introduktionen och under den tid som barnet är inskrivet på förskolan. På detta sätt byggs en respektfull relation upp mellan vårdnadshavarna och förskolans lärare där man också tar vara på varandras erfarenheter och den kulturella mångfald som finns på förskolan. Att som lärare se mångfald och kulturella skillnader som en tillgång är en förutsättning för samverkan. Andersson (1994) menar att många lärare känner att kontakten med vårdnadshavarna kan vara komplex och inte alltid helt enkel. Ylvén och Wilder (2009) menar att samverkan mellan förskolan och familjer med barn med funktionshinder är av stor vikt. Många av dessa vårdnadshavare önskar att barnet ska få vara delaktiga i en grupp utanför hemmet samt få stimulans av detta. Introduktionen i förskolan är ofta en stor omställning för dessa familjer där delaktighet, kontroll och rättigheter är viktiga värden.

Mickélsen (2005) skriver att när de yngsta barnen börjar på förskolan är de oftast mellan ett och tre år gamla. Dessa barn bär med sig en mängd erfarenheter och upplevelser i sitt bagage. De är unika individer med en egen identitet och självbild som vuxit fram i samspel oftast tillsammans med vårdnadshavarna. För att på bästa sätt möta detta barn när det ska börja på förskolan är att lära känna barnet genom att ta del av den värld där barnet har befunnit sig samt i den livsvärld där barnet befinner sig just här och nu. Detta gör lärarna bäst genom en god kommunikation med vårdnadshavarna under introduktionen samt att möta och lära känna barnet. Eriksson (2009) skriver om vikten av att förskolans lärare använder sig av delaktighetsfrämjande arbetssätt. Under barnets introduktion kan detta visa sig genom att läraren är extra observant på det nya barnet samt visar extra uppmärksamhet och bekräftelse. Genom att se och vara lyhörd för barnets person, intressen och tidigare erfarenheter kan läraren se och fånga den livsvärld som barnet befinner sig i just här och nu. Författaren menar att detta är en förutsättning för att lära känna barnet och kunna inta barnets perspektiv.

Den övriga barngruppen

Arnesson Eriksson (2010) menar att ett barns introduktion pågår betydligt längre än 3 dagar, 2 veckor eller 1 månad. För barnet tar det längre tid än så för att bli en del av barngruppen, detta är en lång process. Även för den redan befintliga gruppen är det en process när ett nytt barn ska ingå i gruppen. Författaren menar att introduktion av barn är en del av verksamhetens helhet och bör därför få ett mer vidgat begrepp. Hon menar att introduktionen till viss del handlar om att lära känna det nya barnet, dess vårdnadshavare samt att få dem att känna trygghet med lärarna, de övriga barnen och förskolans verksamhet. Men detta är bara en liten del och en första början på en lång process och tid tillsammans. Förskolans verksamhet måste hela tiden ses över och anpassas efter alla barnen, både ursprungsgruppen och även det nya barnet.

Mickélsen (2005) och Erixon, Lindgren och Torro (2007) menar att när ett barn börjar på förskolan kan det behöva stöd av lärarna för att ta sig in i leken med de övriga barnen. Det är viktigt att lärarna är observanta och ser hur det nya barnet tas emot av den övriga barngruppen och att barnet släpps in i leken vilket inte alltid är en självklarhet. Läraren har här ett ansvar och kan medvetet lägga upp verksamheten så att det nya barnet kommer in i barngruppen. Rörelselekar är bland annat något som författarna förordar att läraren använder sig av i gruppen när nya barn ska inskolas. Barn tycker oftast om rörelselekar och barnen visar ofta på sin glädje genom leenden och skratt. Rörelselekarna ska helst bestå av stora kroppsövelser som barnen gör i grupp. Om mötena barnen emellan består av intresse, glädje och samspel leder detta ofta till att det nya barnet söker sig till de andra barnen i gruppen. Glädjen smittar av sig mellan barnen vilket leder till en positiv stämning. Niss och Söderström (1996) skriver att när ett nytt barn ska skolas in på förskolan är det viktigt att de lärare som inte ansvarar för introduktionen ger de övriga barnen lite extra uppmärksamhet. Känner dessa barn att de fortfarande är sedda och viktiga så inger det ett lugn och trygghet, något som då också "smittar" av sig på det nya barnet.

Sträng och Persson (2003) samt Niss och Söderström (1996) skriver att lärarna på förskolan ofta använder sig av leksaker och leken för att närma sig barnet och lära känna det. För att lägga grunden till ett samspel och en bra relation barnen emellan eller mellan lärare i förskolan och barn är leken ett bra och viktigt redskap. Det är genom leken som kontakten skapas på ett avslappnat och tryggt sätt menar de. När barnet förknippar lärarna och barnen med lek och leksaker vill barnet oftast vara tillsammans med dem och förknippar förskolan med något roligt och positivt. När barnet även har byggt upp en tillit till lärarna kommer det också att söka sig till personalen som då blivit viktiga personer för barnet.

Sammanfattning

När ett barn ska introduceras på förskolan är detta en stor omställning inte enbart för barnet utan även för vårdnadshavarna. Detta är ofta den första kontakten som de har med förskolan. Det är därför viktigt att denna tid blir så bra som möjlig för barnet, men även minst lika bra för barnets vårdnadshavare. Alla familjer är unika och det är förskolans uppgift att hitta bästa möjliga förutsättningar för att samverka mellan barnets familj och förskolans personal ska fungera så bra som möjligt för alla parter. Samverkan mellan hemmet och förskolan är en nödvändighet för att lära känna barnet och barnets behov. Detta för att kunna utforma en individuellt anpassad introduktion för det enskilda barnet och dess familj.

För att barnets övergång mellan hemmet och förskolan ska bli så bra som möjligt är det viktigt att vårdnadshavarna i ett så tidigt skede som möjligt får information och inblick i förskolans verksamhet samt i stora drag hur inskolningen kommer att

genomföras. Detta bör ske helst innan själva introduktionen startar. På detta sätt ges även vårdnadshavarna möjlighet att förbereda sig med frågor och funderingar.

För att skapa en positiv och bra relation med vårdnadshavarna bör även läraren vara lyhörd för deras tankar och funderingar. Att bemöta barnet och familjen så att de känner sig sedda och respekterade på ett genuint och ärligt sätt är av stor vikt vid barnets introduktion till förskolan. Genom att som lärare vara lyhörd för barnets person, intressen och tidigare erfarenheter skapas förutsättningar för att lära känna barnet och att kunna inta barnets perspektiv.

I början av barnets introduktion är vårdnadshavarens närvaro på förskolan betydelsefull. Detta ger oftast barnet den trygghet som behövs, för att barnet på egen hand successivt ska bekanta sig med förskolans miljö, de övriga barnen och lärarna. När vårdnadshavaren inte längre finns med på förskolan har den ansvarige läraren för barnets introduktion en viktig betydelse för barnets trygghet och möjlighet till att utforska och söka nya utmaningar.

Då barnet exempelvis ska söka sig till och ta sig in i den övriga barngruppen är lärarens betydelse av stor vikt. Läraren måste då vara lyhörd och observant på hur det nya barnet tas emot av den övriga barngruppen och att barnet släpps in i gruppen och leken. Det är lärarens ansvar att verksamheten läggs upp på ett sådant sätt att detta fungerar på ett smidigt och bra sätt för både det nya barnet, men även för den övriga barngruppen.

3. Metod och genomförande

I detta avsnitt redovisas metoder som använts i studien samt genomförandet av dessa såsom urval, datainsamlingsmetoder, enkäter, platsinteragerande intervjuer, genomförande av intervjuer och enkäter, databearbetning och analysmetoder, reliabilitet och validitet och etiska ställningstaganden.

Datainsamlingsmetoder

Vi har valt att använda oss av semistrukturerade intervjuer som är en kvalitativ metod. Genom att använda intervjuer som datainsamlingsmetod menar Kvale (2009) att det skapas möjligheten att ta del av och få en förståelse för människors åsikter, tankar och livsvärld. Vi har även använt oss av enkätundersökning som är en kvantitativ metod. Varför vi har valt en kombination av metoderna grundar sig i att data som kombineras ger en mer omfattande och fullständigare bild samt olika perspektiv av det studerade området, vilket Denscombe (2008) framhåller. Syftet med den kvantitativa undersökningsmetoden är att få en bredare och djupare information om hur vårdnadshavarna upplevde förstagångsintroduktionen av sitt barn. Syftet med den kvalitativa undersökningsmetoden är att genom lärarnas beskrivning under intervjuerna få fördjupade kunskaper samt få ta del av lärarnas erfarenheter kring introduktion av barn på förskolan. Stukát (2005) menar att den kvalitativa undersökningsmetodens främsta syfte bland annat är att få ta del av en beskrivning vilket ger en djupare förståelse i ämnet och dess sammanhang. Genom att använda oss av dessa undersökningsmetoder har vi fått en tydligare bild av lärarnas yrkesmässiga erfarenheter kring förstagångsintroduktion samt vårdnadshavarnas tankar, åsikter och erfarenheter av deras barns introduktion. Stukát (2005) och Denscombe (2008) menar också att genom att använda sig av en kombination av dessa metoder ger det större trovärdighet och noggrannhet i studien.

Denscombe (2008) menar att semistrukturerade intervjuer där öppna frågor samt följdfrågor ingår ger respondenten möjlighet att vidareutveckla sina svar. Genom att också använda enkäter till vårdnadshavarna, gavs även en bredd i studien. Stukát (2005) och Denscombe (2008) förordar och benämner denna kombinationsmetod

som triangulering som står för att använda sig av och kombinera olika forskningsmetoder. Genom att göra detta menar författarna att en större förståelse, bredd och kunskap av det undersökta forskningsområdet nås.

Urval

Studien har genomförts med stöd av fem verksamma förskollärare/lärare mot tidigare år samt sexton vårdnadshavare inom två kommuner i mellersta Sverige. Vid urvalet av lärarna samt vårdnadshavare använde vi oss av så kallat tillgänglighetsurval det vill säga de personer som fanns tillgängliga i vår närhet, och som hade möjlighet att ingå i vår studie. Denscombe (2008) kallar detta för tillgänglighetsurval, Stukat (2005) benämner det samma som bekvämlighetsurval.

Enkäter

För att kunna nå ett stort antal medverkande i forskningsstudien så användes frågeformulär till vårdnadshavarna. Denscombe (2008) beskriver både för- och nackdelar med att använda sig av frågeformulär. Han menar att det är ett billigt tillvägagångssätt och inte speciellt tidsödande. Intervjuarens åsikter påverkar inte den medverkande. Nackdelarna kan dock vara enligt Denscombe låg svarsfrekvens och ofullständiga svar. Sanningshalten i svaren går heller inte att kontrollera.

Semistrukturerade intervjuer

Vi har valt att använda oss av personliga intervjuer, det vill säga semistrukturerade intervjuer. Enligt Denscombe (2008) och Trost (2005) finns det ett flertal aspekter som är positiva med denna form av intervju. Denscombe (2008) skriver att personliga intervjuer är relativt lätta att arrangera. Synpunkter och uppfattningar som den intervjuade ger uttryck för härstammar endast från den intervjuade. Dessutom är det lättare att transkribera intervjun när endast intervjuaren och den intervjuade deltagit.

Trost (2005) framhåller att en personlig intervju bygger på en relation mellan den intervjuade och intervjuaren samt vice versa. Han menar vidare att det inte ska finnas några åhörare under intervjun samt att miljön där intervjun utförs ska vara i en ostörd, lugn och trygg miljö för den intervjuade. Möjligtvis skulle närvaron av oss två som intervjuare kunna ha haft en hämmande effekt på respondentens svar, men det behöver inte vara fallet.

Genomförande av intervjuer och enkäter

Personlig kontakt med totalt fem stycken påtänkta respondenter utifrån deras yrkesbefattning togs för att informera om forskningsstudiens syfte och upplägg. När dessa hade ställt sig positiva till att medverka informerades berörda rektorer samt missivbrev skickades till respondenterna. Med utgångspunkt ifrån respondenternas önskemål valdes intervjuerna att ske på berörda respondenters arbetsplatser samt för dem vid lämplig tidpunkt. Intervjuerna skedde enskilt och i rum en bit bort ifrån barngruppen, detta för att kunna diskutera och samtala kring introduktionen så djupgående som möjligt på en överenskommen tid om cirka 30 minuter.

Enkäterna lämnades ut till totalt sexton stycken vårdnadshavare. Några av dem valde att fylla i enkäten direkt medan vissa valde att lämna den inom ett par dagar.

Databearbetning och analysmetoder

Vi valde att använda oss av en bandspelare under våra intervjuer detta för att ordagrant kunna analysera intervjuerna var för sig i lugn och ro och för att på ett lättare och säkrare sätt kunna bearbeta materialet något som också Trost (2005) framhåller. Detta arbetssätt gjorde också att vi under intervjuerna kunde vara 100 % fokuserade på respondenten och dess svar och vad det gav uttryck för, något som även framhålls som positivt av Trost. Under tiden som intervjuerna pågick lyssnade

vi in vad som sades på så vis blev det också naturligt att ställa följdfrågor som gav oss en vidare och djupare information. Vi var noga med att alla respondenter fick samma huvudfrågor och vi följde vårt frågeformulär och drog tillbaka respondenten om denna kom för långt ut ifrån samtalsämnet.

För att få en överblick över det insamlade materialet transkriberades detta. För att kunna analysera de kvalitativa intervjuerna för ett på oss tillfredställande sätt valde vi att under varje intervjufråga skriva ner samtliga svar som lärarna hade givit på denna fråga. Dessa svar skrev vi ner ordagrant utifrån vad respondenten svarat. Under varje fråga valde vi att skriva ner lärarnas svar i olika färger. Varje lärare fick representera en färg, totalt blev det därmed fem olika färger. Detta för att kunna hålla isär lärarnas svar. Det transkriberade materialet sparades, detta utifall vi ytterligare ville ta del av respondenternas svar i rapportens diskussionsdel. Trost (2005) skriver om denna bearbetningsmetod där han samttalar kring detta sätt att analysera sitt material vilket oftast hjälper till att synliggöra olika mönster och kategorier som framkommer. Denscombe (2008) beskriver att man i en kvalitativ undersökning kategoriserar respondentens svar för att sedan kunna analysera svaren.

Enkäterna valde vi att sammanställa och bearbeta utifrån de svarsalternativ som getts i enkäten. Det vill säga utifrån en ordinalskalenivå som Denscombe (2008) kallar den för, där skalan är från 1-5. Detta låg senare till grund för resultatpresentationen.

Reliabilitet och validitet

Utifrån det Denscombe (2008) diskuterar kring reliabilitet och validitet har vi som författare använt oss av två olika metoder i forskningsunderlaget där den ena är en kvalitativ metod vars tillvägagångssätt bygger på intervjuer där vi båda som författare deltog med bandspelare. Den kvantitativa metodens tillvägagångssätt bygger istället på enkäter med färdiga svarsalternativ som lämnades ut till vårdnadshavare.

Enkäternas tillförlitlighet kan variera då vi aldrig med säkerhet kan veta ärligheten, intresset och hur stort engagemanget är från respondenten.

Intervjuernas tillförlitlighet är svårt att helt bedöma då det alltid finns ett visst tolkningsutrymme samt att vi som författare inte hade möjlighet att närvara vid en faktisk introduktion. Vi som författare har båda deltagit under alla intervjuerna vid förskollärarnas arbetsplats där introduktionerna äger rum, spelat in intervjuerna på bandspelare och sammanställt dem tillsammans för att säkerställa så långt som möjligt intervjuernas reliabilitet utifrån studiens forskningsfrågor.

Etiska ställningstaganden

Vetenskapsrådets (2002) fyra forskningsetiska principer har beaktats i denna forskningsstudie. Samtyckes- och informationskravet uppfylldes genom att de deltagande fick muntlig och skriftlig information om förutsättningarna samt villkoren för sin medverkan. Konfidentialitetskravet uppfylldes genom att de deltagande fick skriftlig och muntlig information om att deras identitet ej skulle återfinnas i studien. Nyttjandekravet uppfylldes även här genom att respektive deltagare fick skriftlig och muntlig information om att deras tankar, reflektioner, åsikter och svar endast skulle användas i denna forskningsstudie.

4. Resultat

Det som tydligt framkom av intervju- och enkätsvaren var behovet av samverkan. Därför kommer begreppet samverkan att finnas med som ett övergripande tema i resultatdelen. Redovisningen av resultatet har därefter delats upp utifrån två perspektiv vilka är lärarperspektivet och vårdnadshavarnas perspektiv.

Det framkom även sju aspekter utifrån de två olika perspektiven. Dessa var: Lärarens informationsansvar, Trygghet, Professionalitet, Övriga barngruppen, Känslan av otillräcklighet, Introduktionens längd samt Avsked.

De tre aspekter som framkom utifrån vårdnadshavarnas perspektiv var: Information, Bemötande samt Samverkan mellan hemmet och förskolan.

Resultatpresentation - Samverkan ur ett lärarperspektiv

Lärarens informationsansvar

Samtliga lärare uppgav att vårdnadshavarna ges information per brev om var barnet har fått sin förskoleplacering. De uppmanas att kontakta den aktuella förskolan och ansvarig lärare för introduktionen per telefon för vidare information. Samtliga lärare berättade att de använder sig av introduktionssamtal. Tanken med detta introduktionssamtal enligt samtliga lärare är att barn och föräldrar ska få adekvat information och dessutom en första kontakt med förskolans lokaler samt barn och personal. De flesta av lärarna ger medvetet inte någon djupare information då lärarna önskar få en grundligare och tydligare bild av barnet och vårdnadshavaren under introduktionens första vecka. Detta för att kunna individanpassa introduktionens fortsättning. Samtliga lärare poängterade vikten av att vara trygg som person och visar på kunnighet i sin yrkesroll under detta introduktionssamtal. Detta menade lärarna ingav förtroende och lugn hos både föräldrar och barn. Dessutom påpekade de vikten av att vara både informativ, tydlig och strukturerad under detta samtal då vårdnadshavarna bland annat får ta del av introduktionstider samt ett preliminärt upplägg av introduktionen. Lärarna menade att vårdnadshavarna med hjälp av denna information blir bättre förberedda på vad som kommer att ske och de kan förbereda sig med frågor och funderingar. På detta sätt ges vårdnadshavarna större förutsättningar och möjlighet till delaktighet och inflytande under sitt barns introduktion. En av lärarna i förskolan som deltog i studien sa:

”Jag brukar säga till vårdnadshavarna att det inte finns någon fråga som är för dum för att ställas. Fråga hellre en gång för mycket”.
(Gunilla, förskollärare)

Alla intervjuade lärare påpekade att det är redan under inskolningssamtalet som en fortsatt bra samverkan mellan hemmet och förskolan läggs. Samtliga intervjuade lärare framhöll att en bra fungerande kommunikation bygger på tillit och förtroende och att vårdnadshavarna får känna sig delaktiga i sitt barns första tid på förskolan. De menade att detta uppnåddes genom att samtala och ge vårdnadshavarna en tydlig bild av verksamheten och rutinerna. En deltagande lärare i studien sa:

”Genom att jag ger vårdnadshavarna en tydlig information inför introduktionens början har jag av erfarenhet sett att deras oro minskar”.
(Charlotte, förskollärare)

Trygghet

Det som samtliga av lärarna framhöll under intervjuerna var att finnas till hands för barnet, se och bekräfta det samt att lära känna och kunna läsa av barnet. Alla de intervjuade lärarna påpekade även vikten av att vara närvarande och skapa en lugn och trygg kontakt och relation till barnet, att bemöta barnet med respekt och lyhördhet, att få så bra inblick som möjligt i vad barnet har med sig i sin tidigare ryggsäck. Samtliga lärare betonade även vikten av att ta reda på barnets samt vårdnadshavarnas behov. Genom detta så menade de intervjuade lärarna att vårdnadshavarna får förtroende och tillit till verksamheten och lärarna på förskolan. Detta leder i sin tur enligt samtliga lärare till trygga barn.

En central del som lärarna även tog upp var att uppmana vårdnadshavarna att inte vara rädda för att fråga. Någon lärare menade att detta skapar trygghet och förtroende för framtida samverkan, men också en grundtrygghet för barnet.

Samtliga av de intervjuade lärarna tog hjälp av vårdnadshavarna under introduktionen för att få veta vad barnet tycker om, vad det har för intressen och bygga vidare kring detta så att barnet förknippar förskolan med något lustfyllt. På så sätt menar de intervjuade lärarna att de kan vinna barnets förtroende och tillit.

”För mig är det viktigt att barnet tycker att det är roligt att vara hos oss på förskolan. Att barnet känner sig välkomnat och vill komma tillbaka”.
(Eva, förskollärare)

Någon lärare framhöll vikten av att våga vara sig själv under introduktionen och ge en korrekt bild för barnet och vårdnadshavaren av förskolans verksamhet.

Professionalitet

Alla de intervjuade lärarna påpekade att för att vara professionell i sitt bemötande och kommunicerande är det viktigt att kunna läsa av vårdnadshavarna, ha intuition för att kunna avgöra vad det är för person de har framför sig och anpassa sitt bemötande och samtalande utifrån detta. Samtliga lärare diskuterade kring ett respektfullt bemötande. Någon lärare poängterade i detta sammanhang vikten av att visa på ett genuint intresse för både barnet, dess familj och livsvärld.

Några lärare ansåg det som viktigt att i sin yrkesroll inte ta ifrån vårdnadshavarna känslan av att ”vara specialist på sitt eget barn” och de som känner barnet allra bäst. Som professionella lärare ansåg de sig ha den pedagogiska kunskapen och specialkunskaper inom sitt yrkesområde, det vill säga förskolans verksamhet. Både vårdnadshavarnas kunskaper samt lärarnas yrkeskunskaper och professionalitet menade lärarna bör förenas och på bästa sätt tas tillvara på utifrån barnets behov. Lärarna menar att denna ömsesidiga kommunikation lägger grunden till samverkan mellan förskolan och hemmet. En lärare sa:

”Som lärare är det viktigt att jag är professionell i mitt yrkesutövande vilket för mig innebär att vara lugn, trygg och lyhörd för barn och vårdnadshavare i den stora omställning som en inskolning faktiskt innebär”.
(Gunilla, förskollärare)

Övriga barngruppen

Samtliga lärare påpekade att när ett nytt barn ska börja på förskolan påverkas också de barn som redan finns på avdelningen och att detta är ofta en stor omställning även för dem. För att underlätta denna omställning för samtliga betonade alla de intervjuade lärarna att när ett nytt barn ska börja på avdelningen informeras den övriga barngruppen om detta och tillsammans samtals kring och förbereds barngruppen på att ta emot det nya barnet. På detta sätt involveras även barngruppen på ett positivt sätt i introduktionen.

Med ett tydligt mål från lärarnas sida för att fånga upp det nya barnet i gruppen använder sig samtliga intervjuade lärare av olika grupp lekar, men även av den fria leken. Att barnen visar och bjuder in till lek ansåg samtliga lärare som viktigt, de betonade då också vikten av att som lärare finnas i närheten för att presentera in det nya barnet och styra upp om så skulle behövas. Samtliga lärare betonade vikten av att vara lyhörd och se att det nya barnet accepteras och får en given plats i gruppen.

Att låta det nya barnet vara med i de flesta aktiviteter för att bekanta sig och skapa trygghet tillsammans med barngruppen ansåg samtliga av de intervjuade lärarna som viktigt. Några lärare framhöll även vikten av att kunna dela upp barngruppen i mindre grupper för att på så sätt låta det nya barnet bekanta sig med några barn i taget. En av de intervjuade lärarna uttryckte:

”Till en början under introduktionen behöver inte det nya barnet hålla sig till reglerna men jag förklarar då för de andra barnen att det samma gällde även dem när de var små och började på förskolan. De får då en annan förståelse”.
(Charlotte, förskollärare)

Känslan av otillräcklighet

Samtliga intervjuade lärare menade att det i läraryrket är nödvändigt att vara lyhörd, möta barnet och vårdnadshavarna på ett respektfullt sätt samt utifrån deras behov och önskemål.

Någon lärare ansåg det som en tuff utmaning att räcka till för alla, att känslan av otillräcklighet ständigt fanns i ens tankar. Läraren syftade på den nya familjen, men även den övriga barngruppen.

Merparten av lärarna ansåg det vara både utvecklande och intressant men även påfrestande att vara ansvarig för en introduktion. Någon lärare påpekade att det gäller att ge allt hela tiden. Läraren sa:

”En inskolning kan vara oerhört påfrestande och intensiv. Ibland känns det som att jag ständigt går med ett stort leende på läpparna och är glad och hurtig”.
(Eva, förskollärare)

Ett dilemma som några av lärarna diskuterade var att de ibland kände sig ha otillräckliga kunskaper när det gällde introduktion av barn och föräldrar med utländsk bakgrund och annan kulturell bakgrund än den svenska. Bristen i språkkommunikationen var påtaglig vilket upplevdes frustrerande då lärarna kände att de inte kunde ge allt de önskade till barnet och dess föräldrar. En av de intervjuade lärarna sa:

”Man vill så gärna att det ska fungera, därför känns det frustrerande när vi inte riktigt når fram till varandra”.
(Karin, lärare mot tidigare år)

Introduktionens längd

Några av de intervjuade lärarna menade att de flesta barn anpassar sig väldigt bra och trivs på förskolan medan de flesta lärarna inte kunde säga om introduktionens längd hade någon påverkan på förekomsten av bakslag. De trodde istället att detta beror på den enskilde individen och inte har något med introduktionens längd att göra.

De introduktionsmetoder som förekom på de aktuella förskolor i studien var den så kallade traditionella metoden, vilket innebär att den pågår cirka två veckor. En av förskolorna använde sig dock av 3-dagarsmetoden.

Introduktionerna sker individuellt förutom på de förskolor där det finns småbarns avdelningar och storbarns avdelningar. När barnen ska byta avdelning från småbarns- till storbarnsavdelning använder lärarna sig av gruppintroduktion.

De flesta av de intervjuade lärarna hade ingen personlig erfarenhet av 3dagarsmetoden, men kunde se att en av fördelarna var att vårdnadshavarna fick en tydligare inblick i rutiner och vardagsmiljön på förskolan då de fick delta under tre hela dagar. En annan fördel som de flesta lärare såg var kontinuiteten och att det inte blev så många avbrott och avsked. Någon av lärarna framhöll även som positivt att barnet och vårdnadshavarna mötte all personal under dessa dagar och därmed inte bands upp till en enskild introduktionsansvarig lärare. Läraren betonade också som positivt med denna metod att vårdnadshavaren under dessa dagar ansvarade för barnet fullt ut. Detta för att barnet i egen takt tillsammans med vårdnadshavare skulle få göra sig bekant med verksamheten, personalen och den övriga barngruppen.

”Jag kan se att fördelen med 3-dagarsmetoden var att föräldern fick en mycket bättre inblick i vår verksamhet när hon fick följa den under 3 hela dagar”.
(Lena, förskollärare)

Nackdelar som framkom kring denna metod var enligt nästan alla lärare att det blir långa dagar, vilket ofta blir tröttsamt för både barn och vårdnadshavare. De menade även att det blir intensiva dagar vilket kanske inte passar alla barn. 3dagarsmetoden upplevdes inte heller av merparten av lärarna som speciellt flexibel då det är förutbestämt att barn och vårdnadshavare ska delta fullt ut i 3 hela dagars verksamhet som inte heller har anpassats till att det är en introduktion. Några lärare menade att 3 dagar går väldigt snabbt och att barnet kanske inte hinner med att känna sig tryggt i den nya miljön under den korta tiden.

”Det jag kan se som negativt med 3-dagarsmetoden är att det blir tre väldigt långa och intensiva dagar vilket inte passar alla barn”
(Karin, lärare mot tidigare år)

De flesta lärarna menade att 2veckors-metodens fördelar är att det finns gott om tid för barn och föräldrar att i lugn och ro komma in i verksamheten. Barnet får kortare dagar i början vilket de ansåg som positivt då det är en omställning för barnet att komma från den trygga hemmiljön till en förskola full av verksamhet och ofta många människor. Denna metod ansåg de flesta av de intervjuade lärarna är mindre stressande vilket också ger barnet ork att ta in alla nya intryck och möten med nya

människor. Vårdnadshavaren håller sig under introduktionen i bakgrunden och en lärare är ansvarig för introduktionen och har då även möjlighet att lära känna det nya barnet och vårdnadshavaren. Nästa alla lärare såg denna form av längd på introduktionen som flexibel då den hela tiden utgår från hur det går för barnet. Detta menade lärarna kan medföra en något kortare men även en något längre introduktion. De flesta lärarna såg detta som positivt och en lärare i studien sa:

”Det är en stor omställning för de flesta barn att gå från hemmets lugna vrå till det tempo som faktiskt är på förskolan idag. Därför tycker jag att det är jätteviktigt att barnet får börja med korta dagar i lugn och ro som sedan successivt ökas på i barnets takt”.
(Gunilla, förskollärare)

En annan lärare sa:

”Trots att det i 2veckors-metoden kan bli avbrott i barnets lek i har det något att längta efter att få komma tillbaka till dagen efter”, vilket jag anser blir något positivt för barnet”.
(Karin, Lärare mot tidigare år)

De nackdelar som framkom med 2veckors-metoden var att den enligt några lärare ansågs som tidsödande och resurskrävande vilket de menade också gör att verksamhetens planering avbryts eftersom all fokus läggs på introduktionen. En lärare sa:

”Det jag kan känna är att 2 veckors introduktioner tar tid och resurser från den övriga barngruppen”.
(Charlotte, förskollärare)

Oavsett introduktionens längd så betonade samtliga lärare hur viktig introduktionen är för det fortsatta samarbetet med hemmet.

Avsked

Under varje intervju beskrev samtliga lärare vikten av det tydliga och korta avskedet. De ansåg att långa utdragna avskeden inte är bra för någon part och samtliga lärare framhöll vikten av att finnas i barnets närhet för att trösta, avleda med lek, material och andra barn.

Alla de intervjuade lärarna framhöll som centralt att om ett barn är ledset och vårdnadshavaren har svårt att släppa taget är det viktigt att som lärare vara tydlig till vårdnadshavaren med hur avskedet ska gå till för allas bästa. Genom att göra detta menade de att både barnet och vårdnadshavaren stöttas på ett positivt sätt. Alla de intervjuade lärarna betonade vikten av att samtala, diskutera och samverka kring avskedet redan vid introduktionens början. Detta för att i ett tidigt skede förbereda vårdnadshavarna inför detta.

Samtliga av de intervjuade lärarna framhöll hur viktigt det var att samtala med vårdnadshavarna, om avskedet mellan barnet och föräldern inte fungerade optimalt bra och hur det kan göras annorlunda nästa gång. Samtliga intervjuade lärare menade att det var viktigt att vara tydlig i kontakten med vårdnadshavarna om att detta inte är ovanligt. Att förklara och informera föräldern om att det är vanligt att barnet långt senare, efter introduktionen, kan drabbas av längtan och önskan om att hellre vara hemma. Att det är helt naturligt att känna så och detta går över.

Någon lärare ansåg det som viktigt att reflektera kring avskedet och uppkomna situationer och varför barnet är otröstligt. Samtliga lärare menade att vikten av att vara tydlig inför barnet oavsett ålder, att samtala kring att mamma och pappa kommer tillbaka och att det här är viktigt för barnet att veta. De menade att bakslag alltid förekommer när barnet upptäcker att det är här jag ska vara. Detta betonades av alla de intervjuade lärarna och något som även vårdnadshavarna informerades tydligt om. En lärare berättade:

”Vi gör avsked ordentligt och tydligt även om barnet blir ledset. Det är viktigt att barnet ser när föräldern går även om barnet då blir ledset. Ett hejdå följs alltid av ett hej! Vilket jag förklarar för barnet”.
(Eva, förskollärare)

För att avskedet ska bli så bra som möjligt för både barnet och vårdnadshavaren betonar samtliga av de intervjuade lärarna att samverka mellan vårdnadshavarna är A och O. En av de intervjuade lärarna säger:

”Kan jag tillsammans med barnets vårdnadshavare samarbeta för att avskedet ska bli så lugnt och tryggt som möjligt så hjälper det både barnet, vårdnadshavaren och mig som lärare”.
(Gunilla, förskollärare)

Resultatpresentation - Samverkan ur vårdnadshavarnas perspektiv

Information

På frågan om vårdnadshavarna hade förberetts väl med information om hur inskolningen skulle genomföras svarade 7 av 16 att informationen varit mycket bra, 5 svarade ganska bra och 3 vårdnadshavare svarade varken bra eller dåligt samt en vårdnadshavare svarade ganska dåligt. En förälder sa:

”Vi hade önskat tydligare info redan vid telefonkontakten med dagis då jag inte visste vad jag hade att vänta eller någonting om introduktionens upplägg”.
(Emma, vårdnadshavare)

Om informationen som vårdnadshavarna fått under introduktionen varit tillräcklig svarade 6 av 16 att den varit mycket bra, 8 svarade ganska bra och 2 vårdnadshavare svarade varken bra eller dåligt.

”Hade velat ha möjlighet till att vid något tillfälle kunna gå undan och ostört kunna prata med förskolläraren eftersom infon vi tidigare fått kändes alldeles för knapp.
(Malin, vårdnadshavare)

En annan förälder betonade:

”För mig som förstagångsförälder var förskolans värld någonting helt nytt och främmande. Hade vela ha mycket mer information än den jag fick under introduktionssamtalet. Under själva introduktionen fanns inte så mycket tid till att samtala som jag hade önskat”.
(Per, vårdnadshavare)

Bemötande

På frågan hur vårdnadshavarna upplevde bemötandet från lärarna under introduktionen svarade 12 av 16 att det varit mycket bra och 2 av 16 svarade ganska bra. En förälder sa:

”Proffsigt bemötande och tryggt för mig och mitt barn. Kan inte ha önskat mig bättre start för oss”.
(Emil, vårdnadshavare)

En annan vårdnadshavare sa:

”Att de som pedagoger stöttade och visade mig som förälder vägen betydde mycket. Det blev en bra introduktion för både mina barn tack vare deras trygga förhållningssätt och goda vägledning i hur det kan vara för en förälder att lämna sitt barn för första gången”.
(Helena, vårdnadshavare)

På frågan om vårdnadshavarna upplevde att deras barn fått det stöd på lärarna som de behövde svarade 11 av 16 att det varit mycket bra, medan 5 av 16 ansåg att det varit ganska bra eller varken bra eller dåligt.

En förälder poängterade att:

”Förskoleläraren såg verkligen mitt barn och kunde på så vis få honom att tänka på annat och glömma sin oro och släppa taget”.
(Sofie, vårdnadshavare)

En annan kommentar som lämnades var:

”Genom att jag var så pass orolig och osäker inför introduktionen kan jag så här i efterhand inse att detta smittades över på mitt barn, men förskolepersonalens proffsiga sätt att vara överskuggade detta ganska bra ändå”.
(Hanna, vårdnadshavare)

Stödet från läraren ansåg 14 av 16 vårdnadshavare som mycket bra. En av vårdnadshavarna i enkäten sa:

”Otroligt bra stöd från vår fröken. Hon var tydlig på vad som skulle ske och mina frågor besvarades innan jag hann ställa dem. En klippa för både mig som förälder som för vårt barn”.
(Tom, vårdnadshavare)

En annan av föräldrarna i enkäten lyfte fram:

”Vår fröken visade ett enormt intresse och engagemang för både min dotter och mig. Det kändes verkligen att hon ville att detta skulle bli så bra som möjligt för oss båda”.
(Åsa, vårdnadshavare)

När det gällde att kunna anförtro sig till personalen uppger 10 av 16 att den delen varit mycket bra och 2 av 16 ansåg denna del som ganska bra. En av vårdnadshavarna i enkäten sa:

”Otroligt bra förskollärare. Hon kändes trygg och som om hon verkligen visste vad hon gjorde. Ett superstöd i en jobbig period för mig som förälder att lämna ifrån mig min älskling. Guld åt henne och åt resten av arbetslaget som jag också kände fanns där”.
(Matilda, vårdnadshavare)

En annan vårdnadshavare sa:

”Besviken på pedagogen. Uppträdde nonchalant och som om hon skolat in barn i hundra år. Hade velat ha större förståelse från henne”.
(Ann, vårdnadshavare)

Att få besöka förskolan och få en första kontakt med både barn och personal uppskattades av merparten av vårdnadshavarna i enkäterna. En förälder sa:

”Allt kändes bra. Vår dotter tyckte att det var jättekul på en gång. Fungerade bra med fröknarna”.
(Simon, vårdnadshavare)

Samverkan och kommunikation mellan hemmet och förskolan

På frågan om vårdnadshavarna känt att de kunnat anförtro sig till lärarna under introduktionen med sina frågor svarade 10 av 16 att de ansåg att det varit mycket bra.

En vårdnadshavare sa:

”Allt fungerade mycket bra. Kommunikationen mellan mig och pedagogen under introduktionen är A & O. Detta skapar vidare en bra och fungerande kommunikation i framtiden”.
(Sara, vårdnadshavare)

En annan poängterade att:

”Detta var mitt första barn och min första introduktion och hela situationen kändes jobbig för mig. Jag kunde prata med förskolläraren om detta och med hjälp av henne klarade både jag och mitt barn av denna stora och jobbiga omställning på ett bra sätt”.
(Victoria, vårdnadshavare)

Utifrån de svar som framkom om lärarna varit lyhörda inför vårdnadshavarnas eventuella önskemål vid inskolningen svarade 11 av 16 att det varit mycket bra och 2 av 16 vårdnadshavare svarade ganska bra.

På frågan om vårdnadshavarna ansåg att de haft en bra dialog med lärarna vid inskolningen svarade 11 av 16 att dialogen varit mycket bra medan 4 av 16 svarade ganska bra. En av vårdnadshavarna från enkäten sa:

”Då jag hade jobbigt att för första gången lämna mitt barn självt på förskolan och gå därifrån var pedagogen en klippa, genom att först berätta hur det skulle gå till och genom att vara tydlig och rak genom sin handling”.
(Robert, vårdnadshavare)

Om vårdnadshavarna känt att de haft inflytande och delaktiga och under sitt barns inskolning svarade 14 av 16 att det varit mycket bra eller ganska bra. En vårdnadshavare sa:

”Förskolläraren var verkligen öppen för vad jag hade för tankar och idéer och ingen fråga kändes för dum för att ställa”.
(Linn, vårdnadshavare)

På frågan om vad vårdnadshavarna samlade intryck av sitt barns introduktion på förskolan varit svarade 10 av 16 att det varit mycket bra, 3 av 16 svarade ganska bra och resterande 3 svarade varken bra eller dåligt eller ganska dåligt. En av vårdnadshavarna sa:

”Fick jättebra kontakt med pedagogen både jag och mitt barn och allt kändes tryggt. Personalen var toppen”
(Amanda, vårdnadshavare)

En annan förälder sa:

”För dålig kommunikation mellan vår pedagog och övrig personal. Byte av pedagog under introduktionen gjorde ju inte heller saken bättre”.
(Ulrika, vårdnadshavare)

5. Resultatanalys och diskussion

Metoddiskussion

Vårt val av en kvalitativ metod, som en intervju innebär fungerade bra utifrån vårt syfte med denna studie. Valet av en kvantitativ metod som en enkätundersökning innebär valdes då vi trodde att vårdnadshavarna inte skulle ha möjlighet att ta sig tid att delge oss så uttömmande svar som vi i verkligheten fick. Vi hade därför i efterhand bytt ut den kvantitativa metoden mot att även där använda oss av en kvalitativ metod eftersom vi tror oss då ha kunnat få ett större djup och en bredd samt mer uttömmande svar kring barns introduktion på förskolan ur ett vårdnadshavares perspektiv, vilket hade varit värdefullt att ta del av till denna studie.

De metoder som användes kompletterade ändå varandra relativt väl menar vi. Denna form av att använda flera olika forskningsmetoder som samspelar och kompletterar varandra ger större noggrannhet och trovärdighet enligt Denscombe (2008).

Resultatanalys och resultatdiskussion

Under denna rubrik har vi valt att diskutera och analysera det i resultatdelen som var mest påfallande ur de två perspektiven, lärarperspektivet och vårdnadshavarperspektivet och vad de gav uttryck för.

Introduktionens längd

Resultatet visar att introduktionens längd skilde sig åt mellan de olika förskolorna. Flertalet av lärarna använde sig av den traditionella introduktionsmetoden då de ansåg att barnet fick en lugn, flexibel och individanpassad start. Något som framkom i resultatet med lärarna var en introduktionsmetod på 3 dagar. Någon lärare använde sig även av denna 3dagars-introduktionsmetod.

Pramling (1993), Hårsman (1994) Khilbom (2003) och Ylvén och Wilder (2009) förordar en mjuk introduktion där barnets tid på förskolan successivt ökas på under en längre tid. Vårdnadshavaren finns med under hela introduktionen men lämnar barnet under korta stunder för att så sakteliga utöka tiden. Niss (1987), Nilsson, Teveborg, Nilsson och Polzer (1996), Pramling (1993), Hårsman (1994), Khilbom (2003), Ylvén och Wilder (2009) och Arnesson Eriksson (2010) menar att en lång introduktionstid för barnet är av vikt då de anser att detta förfaringsätt stödjer barnet på sin väg mot trygghet och tillit till förskolans lärare, barngrupp och verksamhet. Något som ytterligare framkom från några av lärarna som förordade den traditionella introduktionsmetoden var att de ansåg den vara tids- och verksamhetskrävande. Arnesson Eriksson (2010) menar att en introduktion är en process som bör få ta tid. Författaren anser att detta är något som lärarna måste ta i beaktande då de planerar den övriga verksamheten så att introduktionen inte upplevs som negativ och tids- eller verksamhetskrävande. För att vända detta till något positivt menar Arnesson Eriksson att det är viktigt att lärarna gemensamt eller enskilt reflekterar kring introduktionen och verksamheten under och efter introduktionens gång så att fokus på utveckling av verksamheten går hand i hand med introduktionen av det enskilda barnet.

De olika lärarnas syn på att det bör vara en lärare som är ansvarig för introduktionen skiljde sig åt i resultatet. De flesta av de intervjuade lärarna ansåg att endast en lärare bör vara ansvarig för introduktionen. Medan någon lärare som förordade 3dagars-introduktionsmetoden menade att det fanns mer att vinna om hela arbetslaget hade lika stort ansvar för introduktionens genomförande. Khilbom (2003) och Niss (1987) framhåller att det endast bör vara en ansvarig lärare under ett barns introduktion på förskolan. Detta för att barnet lättare ska få möjlighet att knyta an till en vuxen person, vilket medför en tryggare start och övergång mellan hemmet och förskolan enligt författarna.

Det som även kunde utrönas av resultatet från intervjuerna med lärarna var skillnader i föräldrarnas aktiva eller passiv roll under introduktionerna. 3dagars-introduktionsmetoden förespråkade att vårdnadshavarna ska vara aktiva med sina barn i verksamheten under alla timmar de tillbringade på förskolan. Föräldrarna hade även det fulla omsorgsansvaret för sitt barn under denna tid. De allra flesta av de intervjuade lärarna framhöll vinsten med 3dagars-metoden var att vårdnadshavarna fick en tydligare helhetsbild av förskolans verksamhet och dess rutiner.

Ylvén och Wilder (2009) samt Niss (1987) menar att vårdnadshavarna ska finnas där som en fast punkt för barnet. Detta för att barnet därifrån med trygghet ska våga utforska miljön på förskolan tillsammans med ansvarig lärare och den övriga barngruppen. Utifrån resultatet kan det tydas att de flesta intervjuade lärarna anser att den traditionella metoden är bäst ur barnets perspektiv. Samverkan och barnets perspektiv stod som centrala delar av samtliga lärare oberoende av vilken introduktionsmetod de förordade. Samverkan var dessutom något som samtliga vårdnadshavare betonade som viktigt för dem men även för deras barn vid/under introduktionen.

En fundering vi dock har är om de lärare som förordar 3dagars-metoden ser detta ur barnets perspektiv eller kan det vara mer ur ett föräldra- och verksamhetsperspektiv?

Vi fann att samtliga lärare kände till 3dagars-metoden och att den även används i vissa förskolor. Det vi fann anmärkningsvärt var att denna introduktionsmetod var så känd och användes av någon lärare trots att vi inte har funnit någon litteratur eller något vetenskapligt underlag kring denna metod. Förskolorna har viss frihet att lägga

upp verksamheten utifrån barngruppen och styrdokumentet, men bör det inte finnas någon vetenskaplig grund och förankring kring en metod som används i förskolans verksamhet? Det vore intressant att få ta del av områdesansvarig rektors resonemang utifrån de olika introduktionsmetodernas vara eller icke vara. Samtidigt är det viktigt att vara medveten om att varje vetenskaplig forskning oftast har en grund i praktisk verksamhet.

Den litteratur och forskning som vi har funnit och tagit del av visar på att barnets introduktion till förskolan bör vara lång och individanpassad.

En fråga vi ställer oss är att om argumentet för en 3dagars-metod där tre heldagar ingår, ses som en så värdefull del i introduktionen, bör det då inte vara fullt möjligt att i den traditionella introduktionsmetoden även där schemalägga några heldagar?

Information

Utifrån resultatet kunde det utläsas ur både lärarperspektiv och vårdnadshavarperspektiv att informationen inför introduktionen var viktig. Det som skiljde de två perspektiven åt i deras uppfattning var att lärarna ansåg sig ge tillräcklig information, för att senare under introduktionens gång ge en mer omfattande och individanpassad information och därmed introduktion. Vårdnadshavarna gav däremot uttryck för att informationen var för knapphändig. De hade redan under introduktionssamtalet önskat få en mer och djupare information om introduktionens genomförande för deras barn. Ylvén och Wilder (2009) menar att det är viktigt att ge vårdnadshavarna en omfattande information om introduktionens genomförande och förskolans verksamhet. Att ett informationsutbyte sker mellan vårdnadshavare och lärare anses viktig av båda parter.

Det som framträdde i resultatet var hur tydligheten kring informationen uppfattades olika från lärarnas och vårdnadshavarnas sida. Vårdnadshavarna poängterade vikten av en tydligare information för att på så sätt kunna förbereda sig själva men även barnet för den nya situationen som en introduktion innebär, medan lärarna från sin sida ansåg att så var fallet. Lärarna pratade även om vikten av att ha ett utarbetat introduktionsprogram som ändå är flexibelt i sitt upplägg. De menar att barn och familjer har olika erfarenheter, bakgrund, behov och önskemål vilka så småningom brukar ge sig till känna under introduktionens gång. Därför bör det inte finnas en helt fastställd manual som följs till punkt och pricka.

Det som framkom av resultatet visar på en viss splittrad bild av informationsflödet och dess kvalitet mellan lärarna och vårdnadshavarna. Lärarna uttrycker att de ger adekvat information till vårdnadshavarna inför introduktionens start. Föräldrarna ger dock inte uttryck för detta.

Informationen som läraren ger innan introduktionen är säkerligen korrekt och anpassad för situationen men kanske inte individanpassad utifrån det enskilda barnet och dess familj. Detta är vad vi tror, utifrån resultatet från intervjuerna med lärarna och enkäterna från vårdnadshavarna.

Bemötande, professionalitet och trygghet

Något som vi kunde se utifrån resultatet av enkäterna var att samtliga vårdnadshavare överlag kände ett stort stöd, ett bra bemötande och förhållningssätt från den introduktionsansvarige läraren under introduktionens gång. Detta menar vi skulle kunna bero på att lärarna, utifrån vad som framkom ur intervjuerna att de gav så mycket av sig själva vilket några lärare ansåg tog mycket kraft från dem. Vår

tolkning av detta är att det visar på att lärarna är medvetna om hur viktig introduktionen är, utifrån den fortsatta samverkan mellan hemmet och förskolan.

Det kan framhållas att lärare och vårdnadshavare hade en samstämmig bild av hur bemötande och professionalitet kan inge trygghet och förtroende. Lärarna framhöll att det är dessa bitar som lägger grunden till en väl fungerande samverkan mellan förskolan och hemmet inför den fortsatta tiden för barnet på förskolan. Ordet samverkan var ett begrepp som vårdnadshavarna inte använde sig av i de övriga kommentarerna i enkätundersökningen. De använde sig istället av begreppen förtroende, trygghet och tillit.

Frågan vi ställer oss angående hur den samverkan som byggts upp under introduktionens gång mellan lärare och vårdnadshavare kan upprätthållas och vidareutvecklas på ett bra sätt utifrån barnets bästa?

Det som kunde avläsas utifrån enkätsvaren i resultatet från vårdnadshavarna var att de i stort ansåg lärarnas bemötande och professionalitet som bra. Utifrån kommentarerna som gavs av vårdnadshavarna kunde det ändå tydligare ses en belåtenhet med lärarnas bemötande och professionalitet som de ansåg ingav trygghet och förtroende för dem själva och för deras barn. De intervjuade lärarna framhöll även vikten av att visa ett bra bemötande och vara professionella i sin yrkesroll för att på detta sätt skapa trygghet och förtroende hos barnet och vårdnadshavaren. Erixon, Lindgren och Torro (2007) menar att om trygghet och förtroende finns mellan alla parter så skapas en bra samverkan både under introduktionen men även inför barnets fortsatta tid på förskolan.

Lärarna ansåg dock att en svårighet vid introduktionen var känslan av otillräcklighet, att inte räkna till för alla det vill säga det nya barnet, vårdnadshavaren och den övriga barngruppen. Detta var dock inget som framkom i resultatet ur vårdnadshavarnas perspektiv.

Då lärarna diskuterade sin professionalitet framkom vikten av att använda sig av den övriga barngruppen i introduktionen av det nya barnet. Samtliga lärare betonade att barngruppen var en viktig resurs och tillgång vid introduktionen av det nya barnet. Det är lärarens ansvar enligt dem själva att se till att det nya barnet tas upp och blir en del av den övriga barngruppen. De intervjuade lärarna framhåller vikten av att den övriga barngruppen känner att de är delaktiga och är en del av introduktionen av det nya barnet. Eriksson (2009) påpekar vikten av att ha ett delaktighetsfrämjande arbetssätt. Vilket kan innebära under introduktionen att läraren stöttar och intar barnens perspektiv, både det nya barnet men även de övriga barnen. Erixon, Lindgren och Torro (2007) menar att när ett barn börjar på förskolan behöver det oftast stöd av lärarna för att tas upp och komma in i den övriga barngruppen. Detta menar de är viktigt att vara observant på som lärare.

Barn- föräldra- och verksamhetsperspektiv

Det som framkom av resultatet med lärarna var att de flesta av dem hade det enskilda barnet i fokus. Detta samtidigt som deras föräldraperspektiv var stort. Det som kunde tydas av intervjuresultatet med lärarna var att del av lärarna tydligare hade barnets perspektiv i fokus medan de övriga lärarna hade ett större föräldraperspektiv i fokus.

Det som framkom av enkätundersökningen var att vårdnadshavarna gav uttryck för att barnet är det bästa de har och att de har barnets perspektiv som första prioritet. Om barnet är tryggt omhändertaget känner sig också föräldrarna lugna och trygga.

Avskedet

Resultatet visar att lärarna ansåg att korta och tydliga avsked var det bästa för barnet. För att uppnå dessa avsked betonade lärarna att kommunikation samt samverkan mellan dem och vårdnadshavarna är av stor vikt. Detta för att avskedet ska bli så bra som möjligt för barnet och vårdnadshavaren. Många vårdnadshavare uppgav att avskedet var introduktionens jobbigaste del. Därför uppskattade de lärarens tydliga och raka kommunikation inför denna del av introduktionen.

Hårsman (1994) och Söderström (1996) menar att kommunikationen mellan lärarna och vårdnadshavarna är av vikt för att tillsammans skapa trygga avsked för barnet. Eriksson (2009) menar att det är viktigt som lärare att ha en bra kommunikation och dialog med vårdnadshavaren för att kunna lära känna barnet och vara lyhörd på vad som är bäst för det unika barnet.

Slutsatser

Det som tydligt kan ses som en övergripande punk i resultatet utifrån barnets bästa, är vikten av en bra samverkan där både lärare och vårdnadshavare strävar efter en tillitsfull och förtroendefull kommunikation. Vi anser att kommunikationen och samspelet mellan lärare och vårdnadshavare lägger grunden till en fortsatt bra och fungerande samverkan. Något som även påtalas av Ylvén och Wilder (2009) och Eriksson (2009).

Något som framkom av intervjuerna med lärarna var en introduktionsmetod på tre dagar. Det var intressant att ta del av att några förskolor använder sig av denna introduktionsmetod då ingen vetenskaplig forskning eller litteratur gått att finna kring metoden. Så gott som samtliga författare framhöll att introduktionen på förskolan bör sträcka sig över en längre period för att övergången för barnet från hemmet till förskolan ska ske på ett lugnt och tryggt sätt för barnet.

Att barnets perspektiv stod som en central del vid introduktionen hos både lärarna och föräldrarna var något som tydligt kunde utrönas ur resultatet samt att samverkan mellan vårdnadshavarna och lärarna var viktig för båda parter.

Slutligen kunde det tydas att i stort sätt samtliga vårdnadshavare var nöjda eller mycket nöjda med deras barns introduktion på förskolan och lärarnas bemötande och deras professionella insats.

Nya forskningsfrågor och pedagogisk relevans

Utifrån det resultat som framkom av studien skulle det vara intressant att undersöka hur det kommer sig att 3-dagars-metoden har börjat användas i allt större utsträckning, var fenomenet kommer ifrån och varför det uppstått. Det skulle även vara av intresse att fördjupa sig i vårdnadshavarnas perspektiv det vill säga deras förväntningar, erfarenheter och tankar kring deras barns första introduktion på förskolan. Detta skulle kunna genomföras genom djupgående intervjuer före, under och efter introduktionen både vad gäller den traditionella introduktionsmetoden samt 3dagars-introduktionmetoden.

Genom att göra detta skulle det ges möjlighet till att utveckla arbetssättet kring barns introduktion på förskolan och lärarna skulle kunna ha en fortgående diskussion och reflektion kring detta. På så sätt skulle även grunden läggas till ett bra fungerande samarbete under barnets fortsatta tid på förskolan.

Utifrån denna studie har vi sett barnets introduktion till förskolan ur två perspektiv, lärarnas/förskolläraernas och vårdnadshavarnas. Genom att vi fått ta del av dessa två perspektiv har det förberett oss på vad som komma skall i vår yrkesroll som blivande

lärare. Det har även ökat vår förståelse för hur vikten av en fungerande samverkan mellan lärare/förskollärare och vårdnadshavare innan, under och även efter barnets introduktion påverkar barnets fortsatta tid på förskolan.

Studien har gett oss en förståelse för hur vikten av en bra introduktion även påverkar det fortsatta samarbetet och samverkan mellan lärare/förskollärare och vårdnadshavare. Begrepp som kontinuerligt har återkommit genom hela studien har varit tillit, kommunikation, förtroende och trygghet. Detta har varit mycket givande och lärorikt för oss att ta del av som blivande lärare. Vi har förstått innebörden och hur betydelsefullt dessa begrepp är i vårt professionella bemötande av både barn och vårdnadshavare.

Litteraturförteckning

Abrahamsen, G. (1999). *Det nödvändiga samspelet*. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, N. (1994). *Mötas kring barnen*. Lund: Studentlitteratur.

Arnesson Eriksson, M. (2010). *En bra start – om introduktion och föräldrakontakt i förskolan*. Stockholm: Lärarförbundets förlag.

Broberg, A. Falk, K. Mothander Risholm, P. & Hindberg, B. (2007). *Att knyta an, en livsviktig uppgift. Om små barns anknytning och samspel*. Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Bowlby, J. (2010). *En trygg bas. Kliniska tillämpningar av anknytningsteorin*. Stockholm: Natur & Kultur.

Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur AB.

Eriksson, A. I: Sandberg, A. (2009). *Med sikte på förskolan - barn i behov av stöd*. Lund: Studentlitteratur.

Erixon, A. Lindgren, C. Sundblad, B. & Torro, T. (2007). *Barns väg till trygghet*. Klippan: Sveriges Utbildningsradio AB.

Franke, S. (2008) *En hållbar lärarutbildning*. SOU 2008:109. Stockholm: Fritzes.

Gars, C. (2006). *Utvecklingssamtal – en berättelse om barn, föräldrar och förskollärare*. Stockholm: HLS Förlag.

Hedin, L. (1987). *Introduktion på daghem. Ett planeringsunderlag*. Stockholm: Liber.

Hårsman, I. (1994). *Dagliga separationer och tidig daghemsstart*. Stockholm: HLS Förlag.

Ivarsson Jansson, E. (2001). *Relationen hem – förskola. Intentioner och uppfattningar om förskolans uppgift att vara komplement till hemmet 1990-1995*. Umeå: Akademiska avhandlingar, Pedagogiska institutionen, Umeå universitet Nr.60.

Kihlbom, M. (2003). *Om små barns behov och utveckling – Nyare utvecklingspsykologiska och neurobiologiska rön*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lindahl, M. (1998). *Lärande småbarn*. Lund: Studentlitteratur.

Lundh, S. & Olsson M, L. (2004). *Förskola i brytningstid. Nationell utvärdering av förskolan*. Stockholm: Skolverket.

- Långberg, B & Söderlind, Y. (2007). *Att knyta an, en livsviktig uppgift. Om små barns anknytning och samspel*. Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.
- Michélsen, E. (2005). *Samspel på småbarnsavdelningar*. Stockholm: Liber AB.
- Nilsson Teveborg, K. Nilsson, L. Polzer, E-K. (1996). *Föräldrakontakter på daghem*. Solna: Ekelunds Förlag AB.
- Niss, G. (1987). *Vad är invänjning?* Stockholm: Stockholms socialförvaltning.
- Niss, G. (1987). *Gruppinvänjning av små barn*. Stockholms socialförvaltning.
- Niss, G. & Söderström, A-K. (1996). *Små barn i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Niss, G. & Söderström, A-K. (2006). *Små barn i förskolan – Till föräldrar*. Lund: Studentlitteratur.
- Pape, K. (2001). *Social kompetens i förskolan – att bygga broar mellan teori och praktik*. Stockholm: Liber AB.
- Pramling, I. (1993). *Barnomsorg för de yngsta – en forskningsöversikt*. Stockholm: C.E. Fritzes AB.
- Pramling Samuelsson, I & Sheridan, S. (2006). *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur.
- Skolverket (2005). *Kvalitet i förskolan*. Stockholm: Fritzes.
- Skolverket (2010). *PM – Barn och personal i förskola hösten 2009*. Stockholm: Fritzes.
- Steinberg, J. (2008). *Professionella samtal. Konsten att leda utvecklingssamtal i förskolan*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Sträng, M & Persson, S. (2003). *Små barns stigar i omvärlden*. Lund: Studentlitteratur
- Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Trost, J. (2005). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Utbildningsdepartementet. (2006). *Läroplan för förskolan, Lpfö98*. Stockholm: Fritzes.
- Ylvén, R. & Wilder, J. I: Sandberg, A. (2009). *Med sikte på förskolan - barn i behov av stöd*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1

Intervjufrågor till lärare/förskollärare inom förskolans verksamhet

Anställd som: _____

År inom yrket: _____

- 1) Vilka olika introduktionsmetoder känner du till?
- 2) Vilken metod använder du dig av på förskolan idag?
- 3) Vilka för- och nackdelar upplever du finns med de olika introduktionsmetoderna?
- 4) Vad är din uppgift som lärare vid introduktionen?
- 5) Vad upplever du som den största svårigheten vid introduktionen?
- 6) Vad är viktigt att tänka på i början av introduktionsperioden?
- 7) Hur kan du som lärare stödja barnet under introduktionen?
- 8) Har ni introduktionssamtal idag och hur fungerar det i så fall?
- 9) Hur läggs grunden till en god samverkan och kommunikation med vårdnadshavare vid introduktionen?
- 10) På vilka sätt underlättar ni för att inkludera det nya barnet i barngruppen?
- 11) Kan du beskriva hur du agerar om det ”nya” barnet är otröstligt då vårdnadshavaren gått?
- 12) Brukar den närmsta tiden efter introduktionen flyta på bra för barnet?
(Kan det vara någon koppling till längden på introduktionen?)

**Tack för att du tog dig tid för våra frågor!
Marie-Louise & Erika**

Bilaga 2

Enkätundersökning till vårdnadshavare angående barns introduktion till förskolan

Introduktionens längd (antal dagar): _____

- 1) Före introduktionsstarten hade förskolan förberett mig väl med information om hur introduktionen skulle genomföras?

Mycket bra	☐
Ganska bra	☐
Varken bra eller dåligt	☐
Ganska dåligt	☐
Mycket dåligt	☐

- 2) Var läraren lyhörd inför mina ev. önskemål vid introduktionen?

Mycket bra	☐
Ganska bra	☐
Varken bra eller dåligt	☐
Ganska dåligt	☐
Mycket dåligt	☐

- 3) Hur upplevde du stödet från läraren under introduktionen?

Mycket bra	☐
Ganska bra	☐
Varken bra eller dåligt	☐
Ganska dåligt	☐
Mycket dåligt	☐

- 4) Hade du en bra dialog med läraren vid introduktionen?

Mycket bra	☐
Ganska bra	☐
Varken bra eller dåligt	☐
Ganska dåligt	☐
Mycket dåligt	☐

- 5) Kände du att du var delaktig & hade inflytande under ditt barns introduktion?

Mycket bra	☐
------------	--------------------------

- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

6) Hur upplevde du bemötandet från läraren under introduktionen?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

7) Under introduktionen kunde jag anförtro mig till personalen med mina funderingar?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

8) Upplevde du att ditt barn fick det stöd från läraren som det behövde?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

9) Var informationen som du fick under introduktionen tillräcklig?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

10) Var antal dagar för introduktionen lagom lång?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

11) Hur är ditt samlade intryck av ditt barns introduktionen på förskolan?

Mycket bra	☐
Ganska bra	☐
Varken bra eller dåligt	☐
Ganska dåligt	☐
Mycket dåligt	☐

Är det något annat du känner att du vill ta upp som fungerade bra eller mindre bra under ditt barns introduktion?

Tack för att du tog Dig tid att svara på våra frågor!

Marie-Louise & Erika

Bilaga 3

Hej!

Jag heter Erika Bergqvist och tillsammans med min studiekamrat Marie-Louise Thorild Atsaidis studerar vi nu vår 7:e och sista termin på Lärarprogrammet mot tidigare år, på Mälardalens högskola. Det är nu dags för oss att skriva vårt examensarbete. I denna forskningsstudie kommer vi att fokusera på lärarnas erfarenheter av att arbeta med introduktionen och övergången mellan hem och förskola, hur detta kan gå till samt vårdnadshavarens tankar kring introduktionen. I Lpfö98 står att läsa *”att arbetslaget skall ansvara för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan.”* Detta känner vi är intressant därför att det är av stor vikt för alla inblandade parter att barnen får en så bra och trygg start på sin förskoletid som möjligt. Vi hoppas också att denna studie kommer att öka vår förståelse och ge oss vidgade kunskaper och kompetens inför vår kommande yrkesroll.

Som respondent, det vill säga deltagare i vår studie blir du en av fem lärare/förskollärare mot tidigare år som får delge din syn, dina tankar och erfarenheter kring introduktionen till förskolan. Detta kommer att genomföras som en enskild intervju och pågå under ca 30 min. Denna intervju kommer att spelas in och kommer inte att finnas tillgänglig för någon annan, utan endast att analyseras av oss, Marie-Louise och Erika.

Enligt Vetenskapsrådet och dess etiska principer skyddas Du som deltagare genom att din medverkan i forskningsstudien är frivillig och Du kan avbryta ditt deltagande när som helst. Allt som sägs och framkommer under intervjun används endast som underlag i denna studie. Under studiens gång och i den slutgiltiga uppsatsen kommer Du att namnges som respondent vilket innebär att varken personuppgifter, verksamhetsort eller kommun kommer att framgå på något sätt. Det färdigställda examensarbetet är offentligt och kommer att finnas tillgänglig för allmänheten att ta del av.

Vi hoppas att detta ämne känns intressant för Dig och att Du har möjlighet att delta. Vi kommer att höra av oss inom cirka en vecka. Vid eventuella frågor kontakta oss gärna!

Erika Bergqvist

E-mail: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Telnr: xxxxxxxxxxxxxx

Marie-Louise Thorild Atsaidis

E-mail: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Telnr: xxxxxxxxxxxxxx

Handledare: Anette Eriksson

Mail: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Telnr: xxxxxxxxxxxxxx